

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 46, 2017

Nummer 46, 2017

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:3297](#) 21-11-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:4886](#) 16-11-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:3296](#) 15-11-2017

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:11325](#) 21-11-2017

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:11231](#) 08-11-2017

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:11223](#) 30-05-2017

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 26-10-2017

Ratzenböck en Seydl t. Oostenrijk

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Weigering man om mee te werken aan een echtscheiding naar soennitisch religieus recht onrechtmatig geoordeeld. Shariarechtbank geen bij de wet ingestelde onafhankelijke rechter. Man wordt veroordeeld tot medewerking aan de ontbinding van het religieuze huwelijk op straffe van een dwangsom.

Het geschil betreft de beëindiging van het religieuze huwelijk tussen partijen te Rotterdam. Partijen hebben nooit een burgerlijk huwelijk gesloten.

De vrouw vordert de man te gelasten om binnen twee weken na betekening van het te wijzen arrest zijn medewerking te verlenen aan de ontbinding van het religieuze huwelijk van partijen, door aan de vrouw per aangetekende post een door hem ondertekende brief te sturen met een specifieke tekst.

De rechtbank heeft de vordering afgewezen.

Het juridische kader voor de beoordeling wordt ontleend aan HR 22 januari 1982, *NJ* 1982/489. Een weigering van de man het nodige te doen om een religieuze echtscheiding tot stand te brengen, kan jegens de vrouw onrechtmatig zijn, immers, kan in strijd komen met de zorgvuldigheid die hij in het maatschappelijk verkeer ten aanzien van de persoon van zijn gescheiden echtgenote in acht behoort te nemen. Of van onrechtmatigheid sprake is, hangt af van de omstandigheden van het geval, waaronder de mate waarin de vrouw bij uitblijven van een zodanige echtscheiding na de ontbinding van het burgerlijk huwelijk in haar verdere levensmogelijkheden wordt beperkt, de aard en het gewicht van de bezwaren die bij de man tegen deze medewerking bestaan en de kosten die aan die medewerking zijn verbonden, zulks mede in verband met de vermogenspositie van partijen en de eventuele bereidheid van de vrouw deze kosten ten dele of geheel voor haar rekening te nemen.

De vrouw stelt om verschillende redenen belang te hebben bij haar vorderingen. Ten eerste kan zij geen nieuwe relatie aangaan, doordat zij in haar religieuze gemeenschap als gehuwd met de man wordt aangemerkt. Dit is onverenigbaar met artikel 8 (recht op privéleven) en 12 (recht om opnieuw te kunnen trouwen) EVRM. Ten tweede kan zij niet alleen met de

kinderen naar een islamitisch land reizen, omdat naar religieus recht de kinderen (tevens) onder het gezag van de man vallen. De alternatieve rechtsgang die de rechtbank oppert, te weten dat zij de ontbinding van het religieus huwelijk aan een shariarechtbank kan voorleggen, is volgens de vrouw geen optie. Een zodanige rechtbank bestaat niet in Nederland en een gang naar een shariarechtbank in Engeland levert praktische problemen op. Bovendien stelt zij, naar het hof begrijpt, dat die rechtbank als onafhankelijke instantie de belangen van de vrouw onvoldoende in ogenschouw zal nemen, gegeven de ongelijkheid in het islamitische huwelijksrecht.

In hoger beroep handhaaft de man zijn standpunt dat een rechtsingang bij de shariarechtbank in Engeland openstaat en hij wijst erop dat als het juist is dat het religieus huwelijk in Pakistan ook als civiel rechtsgeldig wordt aangemerkt, de vrouw de mogelijkheid heeft bij de rechtbank in Pakistan om echtscheiding te verzoeken.

Het hof overweegt als volgt. Uit de omstandigheid dat het in Nederland gesloten religieus huwelijk niet is voorafgegaan aan een in Nederland gesloten burgerlijk huwelijk, volgt niet dat het tegen de wil van een van de gehuwden laten voortbestaan van het religieus huwelijk, geen feitelijke gevolgen zou kunnen hebben die zouden kunnen worden aangemerkt als een onrechtmatige daad van de ene huwelijkspartner jegens de andere. In zoverre als de vrouw een beroep toekomt op artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad) heeft zij recht op beoordeling door een bij wet ingestelde onafhankelijke rechter (als bedoeld in artikel 112 Grondwet en artikel 6 EVRM). Een shariarechtbank voldoet niet aan deze criteria.

Daarmee rijst de vraag of hier sprake is van een onrechtmatige daad. Als niet dan wel onvoldoende gemotiveerd betwist staat vast dat het religieuze huwelijk binnen de culturele omgeving waarbinnen de vrouw leeft een feitelijke belemmering voor haar oplevert om opnieuw een relatie aan te gaan of opnieuw in het huwelijk te treden, wat geldt voor zowel een burgerlijk als een religieus huwelijk. Deze belemmering is vooral gelegen in de omstandigheid dat de sociale omgeving van de vrouw haar als gehuwd zal blijven beschouwen zonder een echtscheiding naar islamitisch recht. Dit alleen is al in ernstige mate een beperking van de vrouw in haar verdere levensmogelijkheden na het einde van de affectieve relatie met de man. Of er wel of niet juridische belemmeringen bestaan ten aanzien van een burgerlijk huwelijk is daarbij niet relevant. Ook staat, als niet of onvoldoende betwist, vast dat de vrouw het risico loopt dat – zonder een religieuze echtscheiding – de man rechten over de kinderen van partijen zal kunnen opeisen die hem in Nederland niet toekomen, wanneer de vrouw zich, bijvoorbeeld om haar ouders te bezoeken, beweegt in islamitische landen, of zelfs dat zij bij het aangaan van een nieuwe relatie of burgerlijk huwelijk alsdan wordt blootgesteld aan rechtsmaatregelen wegens overspel of bigamie. Tezamen genomen vormen de feitelijke gevolgen van het voortbestaan van het religieus huwelijk tegen de wil van de vrouw een

inbreuk op de rechten en vrijheden van de vrouw. Man wordt veroordeeld tot medewerking aan de ontbinding van het religieuze huwelijk op straffe van een dwangsom van € 500 per dag.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 21-11-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:3297

Zaaknummer: 200.189.809/01

RECHTSPRAAK

De vader vordert van de GI afgifte van alle stukken in het dossier met betrekking tot zijn kinderen vanaf de datum van de ondertoezichtstelling en voor de toekomst telkens iedere twee maanden. Daaronder worden ook begrepen aantekeningen van gezinsvoogden, telefoonnotities et cetera. Rechtbank verklaart de man niet-ontvankelijk in zijn vordering, omdat voor de man een met waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang openstaat.

De vader vordert van de gecertificeerde instelling (GI) afgifte dan wel verstrekking van alle stukken uit het dossier die de ondertoezichtstelling van zijn beide kinderen betreffen. Het gaat onder meer om aantekeningen van gezinsvoogden, e-mailcorrespondentie, telefoonnotities, intere en externe vergaderverslagen en kopieën van andere correspondentie. Verder vordert de man dat de GI gehouden zal zijn, voor zolang zij betrokken is, iedere maand of twee maanden alle stukken uit het dossier met betrekking tot de beide onder toezicht gestelde kinderen te verstrekken.

De man legt aan zijn vordering ten grondslag onrechtmatig handelen of nalaten van de GI. Gelet op deze grondslag acht de voorzieningenrechter zich bevoegd kennis te nemen van de vordering.

Ter zake van de ontvankelijkheid overweegt de voorzieningenrechter als volgt. De GI is een pleegzorgaanbieder in het kader van de Jeugdwet. Uit dien hoofde is de GI belast met een aantal publiekrechtelijke taken. In artikel 7.3.2 Jeugdwet is beoogd de geheimhouding en bekendmaking van bescheiden met betrekking tot de jeugdige te regelen. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is de GI aan te merken als een bestuursorgaan dat met enig openbaar gezag is bekleed als bedoeld in artikel 1:1 lid 1 aanhef en onder b van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voor zover het beslissingen omtrent het al dan niet ter inzage verstrekken van gegevens betreft.

Het niet ter inzage geven van het volledige dossier van de GI aan de man is naar het oordeel van de voorzieningenrechter een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. Tegen dit besluit staat

bezwaar open bij de GI. Ingevolge artikel 8:81 Awb kan een bestuursrechtelijke spoedvoorziening worden getroffen. In dit artikel is bepaald:

‘Indien tegen een besluit bij de rechtbank beroep is ingesteld dan wel, voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de rechtbank, bezwaar is gemaakt of administratief beroep is ingesteld, kan de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.’

Hieruit volgt dat er een met voldoende waarborgen omklede rechtsgang bij de bestuursrechter openstaat of open heeft gestaan, zodat er geen plaats is voor een beoordeling van de zaak door de burgerlijke rechter. De voorzieningenrechter zal de man dan ook niet-ontvankelijk verklaren in zijn vorderingen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 21-11-2017

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:11325

Zaaknummer: C/03/242550 / KG ZA 17-573

RECHTSPRAAK

Te laat hoger beroep ingesteld van beschikking tot ontslag als bewindvoerder. Niet-ontvankelijkheid. Geen aanleiding voor analoge toepassing van jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de bekendmaking van besluiten. Geen verschoonbare termijnoverschrijding.

De kantonrechter heeft bij beschikking van 9 november 2016 vastgesteld dat appellant niet als een goed bewindvoerder heeft gewerkt en onder meer appellant ontslagen als bewindvoerder. Appellant is van deze beschikking in hoger beroep gekomen.

Het hof ziet zich in de eerste plaats gesteld voor de vraag of appellant tijdig hoger beroep heeft ingesteld. De griffier van de rechtbank heeft een afschrift van de beschikking van 9 november 2016 op 10 november 2016 aan appellant gezonden. De termijn voor het aanwenden van een rechtsmiddel is dus gaan lopen op 10 november 2016 en geëindigd op 9 februari 2016. Het beroepschrift van appellant is door de griffie van het hof ontvangen op 10 februari 2017, derhalve na het verstrijken van de beroepstermijn.

De advocate van appellant voert ter zitting van het hof aan dat de termijn van het hoger beroep nog niet is gaan lopen, omdat de beschikking aan haar had moeten worden toegezonden en de toezending aan appellant zelf die, naar de kantonrechter bekend was, in een slechte fysieke en psychische toestand verkeerde en inmiddels door haar werd bijgestaan, de beroepstermijn niet heeft doen aanvangen. Zij beroept zich daarvoor op jurisprudentie van de CRvB (23 mei 2001, ECLI:NL:CRVB:2001:AB3278 en 10 december 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BG8991).

Dit betoog wordt verworpen, omdat voor deze stelling geen enkele steun wordt gevonden in artikel 806 Rv noch in de jurisprudentie. Ook overigens wordt geen aanleiding gezien voor analoge toepassing van voormelde jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, omdat in de Algemene wet bestuursrecht, anders dan in artikel 806 Rv, de beroepstermijn pas gaat lopen nadat een besluit op de daartoe voorgeschreven wijze bekend is gemaakt.

Voorts beantwoordt het hof de vraag ontkennend of de termijnoverschrijding in dit geval verschoonbaar is. Niet alleen blijkt uit het faxbericht van 15 september 2017 dat de advocaat

zich kennelijk heeft vergist in de looptijd van de beroepstermijn, welke vergissing voor rekening en risico van appellant dient te komen. Bovendien is gesteld noch gebleken dat appellant vanwege zijn slechte fysieke en psychische conditie niet in staat was de advocaat tijdig te informeren over de ontvangen beschikking.

Zo bij wijze van veronderstelling al moet worden aangenomen dat de advocaat vanwege de slechte gezondheidstoestand van appellant in een laat stadium op de hoogte is geraakt van de bestreden beschikking, kan niet worden vastgesteld dat vervolgens zo snel als redelijkerwijs mogelijk is hoger beroep is ingesteld. Immers, de advocaat kon ter zitting niet, zelfs niet bij benadering, aangeven op of omstreeks welke datum zij met de bestreden beschikking bekend is geworden.

Ook voor het overige zijn geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken die een geslaagd beroep op de verschoonbaarheid van de termijnoverschrijding rechtvaardigen.

Volgt niet-ontvankelijkverklaring.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 16-11-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:4886

Zaaknummer: 200.210.486_01

RECHTSPRAAK

Verzoek tot adoptie naar Nederlands recht van kind (met buitenlandse nationaliteit) dat samen met haar Nederlandse vader en moeder (met buitenlandse nationaliteit) in Brazilië woont. De zaak is niet voldoende verbonden met de Nederlandse rechtssfeer. Nederlandse rechter niet bevoegd.

Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank, voor zover van belang, voor recht verklaard dat de bij beschikking van 1 februari 2002 door de kinder- en jeugdrechter te Brazilië uitgesproken adoptie van de minderjarige door verzoekers in Nederland kan worden erkend. De ambtenaar van de burgerlijke stand te Den Haag is gelast een latere vermelding van de Braziliaanse adoptie aan de op te maken akte van geboorte toe te voegen. De rechtbank heeft het verzoek van verzoekers de adoptie van de minderjarige naar Nederlands recht uit te spreken, afgewezen. Hiertegen komen de verzoekers in hoger beroep op.

Door de omstandigheid dat de zowel de verzoekers als de minderjarige in Brazilië wonen, dient eerst de vraag beantwoord te worden of de Nederlandse rechter in deze zaak rechtsmacht toekomt. Deze dient beantwoord te worden aan de hand van artikel 3 Rv, meer in het bijzonder aan de hand van het criterium of de zaak (anderszins) voldoende met de rechtssfeer van Nederland verbonden is.

Het hof overweegt als volgt. De vader is een buiten Nederland verblijvende Nederlander. De moeder bezit niet de Nederlandse nationaliteit (net als de minderjarige zelf). De omstandigheid dat de vader wel de Nederlandse nationaliteit bezit en dat het verzoek van de verzoekers erop is gericht te bewerkstelligen dat ook de minderjarige de Nederlandse nationaliteit verwerft, acht het hof op zichzelf beschouwd onvoldoende om tot rechtsmacht van de Nederlandse rechter te leiden. De verzoekers hebben voorts nog aangevoerd dat zij in het verleden (hof: vóór de geboorte van de minderjarige) enige tijd in Nederland hebben gewoond, dat zij zich verbonden voelen met de Nederlandse cultuur en zij dit ook overbrengen op de minderjarige (die zulks ter zitting ook heeft bevestigd) en voorts dat zij – gegeven het feit dat zij een expatgezin zijn en de veiligheid in Brazilië in het geding is – de mogelijkheid willen openhouden om zich in de toekomst als gezin in Nederland te vestigen.

Het hof dient echter op basis van de huidige feiten te beoordelen of er voldoende aanknopingspunten zijn met de Nederlandse rechtssfeer. Het hof acht de stellingen van de verzoekers dan ook niet redenevend genoeg en bovendien te weinig concreet – als het gaat om hun plannen om in de (nabije) toekomst in Nederland te gaan wonen – voor het aannemen van rechtsmacht. Alles overziende is naar het oordeel van het hof de zaak onvoldoende met de rechtssfeer van Nederland verbonden. Het voorgaande brengt mee dat de bestreden beschikking moet worden vernietigd en alsnog zal worden beslist dat de Nederlandse rechter onbevoegd is om van de verzoeken ten aanzien van de minderjarige kennis te nemen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 15-11-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:3296

Zaaknummer: 200.202.776/01

RECHTSPRAAK

Rechtbank doet mondeling uitspraak, hoewel ingevolge artikel 30p Rv de belanghebbenden niet aanwezig waren. Omdat belanghebbenden niet aanwezig waren, zijn uit een oogpunt van volledigheid en rechtszekerheid in het proces-verbaal het procesverloop en de schriftelijke en mondelinge standpunten opgenomen.

De rechtbank heeft de beschikking mondeling, direct aansluitend aan de mondelinge behandeling ter zitting, gegeven. Daarbij waren de belanghebbenden niet aanwezig, terwijl artikel 30p lid 1 Rv dit voor het doen van een mondelinge uitspraak wel vereist. De rechtbank heeft desondanks mondeling uitspraak gedaan. De rechtbank vindt het in het belang van de minderjarigen dat de betrokken gezinsvoogdijwerker ter zitting door de kinderrechter direct en duidelijk wordt geïnformeerd en dus ook zelf hoort wat de beslissing is en om welke redenen deze wordt gegeven. In dit verband verwijst de rechtbank naar artikel 3 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Indien de rechtbank mondeling uitspraak doet, schrijven artikel 30p lid 3 en 5 Rv voor dat deze mondelinge uitspraak wordt vastgelegd in een in executoriale vorm gegoten proces-verbaal dat binnen twee weken aan partijen dient te worden toegezonden. Nu dit proces-verbaal binnen uiterlijk twee weken na de mondelinge uitspraak aan partijen zal worden verstrekt, zijn de belanghebbenden niet onevenredig in hun belangen bij een tijdige kennisname van de beslissing geschaad.

Aangezien de belanghebbenden niet bij de mondelinge uitspraak aanwezig waren overeenkomstig artikel 30p lid 1 Rv, acht de rechtbank het uit het oogpunt van volledigheid en rechtszekerheid gegeven om in het proces-verbaal het procesverloop en de zowel schriftelijk als mondeling ingenomen standpunten op te nemen.

Instantie: Rechtbank Limburg
Datum uitspraak: 08-11-2017
ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:11231

Zaaknummer: C/03/242057 / JE RK 17-2382; C/03/242062 / JE RK 17-2384

RECHTSPRAAK

Verzoek tot partneralimentatie tien jaar na de scheiding. Ten tijde van de scheiding was er geen draagkracht voor partneralimentatie. Tien jaar later wel? De rechtbank oordeelt dat de behoefte aan partneralimentatie tien jaar na de scheiding is verbleekt en stelt deze niet hoger dan wat de vrouw aan eigen inkomen heeft. Verzoek afgewezen.

Tijdens de echtscheidingsprocedure in 2006 heeft de rechtbank geen alimentatieverplichting aan de man opgelegd, omdat hij geen draagkracht had. De vrouw heeft thans opnieuw een verzoek ingediend strekkende tot wijziging van de partneralimentatie. Zij heeft haar maandelijkse behoefte via de zogenaamde hof-formule berekend. De man heeft hiertegen verweer gevoerd.

De rechtbank oordeelt dat nog los van de vraag of de vrouw haar behoefte met de hof-formule op zichzelf voldoende heeft onderbouwd en juist heeft becijferd, dit de vrouw hoe dan ook niet kan baten, en heeft daartoe het volgende overwogen. Er is geen rechtsgrond op grond waarvan de vrouw gedurende een periode van twaalf jaar zonder meer aanspraak kan blijven maken op een alimentatie die is gebaseerd op hetgeen partijen ten tijde van het huwelijk hebben verdiend. De behoefte van partijen kan geacht worden te 'verbleken' naarmate er meer tijd verstrijkt tussen de feitelijke echtscheiding en de (hernieuwde) vaststelling van de partneralimentatie, omdat de lotsverbondenheid na echtscheiding door tijdsverloop geleidelijk afneemt. Indien sprake is van verbleking van de behoefte is niet langer de welstand tijdens het huwelijk maatgevend bij de vaststelling van de behoefte, maar kan de behoefte worden bepaald op basis van de welstand direct voorafgaand aan de procedure waarin vaststelling of wijziging van de partneralimentatie wordt verzocht, wat tot gevolg kan hebben dat de behoefte in beginsel wordt gesteld op het bedrag waar de onderhoudsgerechtigde op dat moment van leeft én dat het op de weg van die onderhoudsgerechtigde ligt om feiten en omstandigheden te stellen waaruit kan worden afgeleid dat en waarom concreet haar behoefte hoger zou zijn. Zijdens de man is aangevoerd dat de vrouw haar levenspatroon zodanig aan haar inkomenssituatie van de afgelopen tien jaar heeft aangepast dat er geen

huwelijksgelateerde behoefte meer is. Dit standpunt van de man heeft de vrouw vervolgens niet afdoende weersproken. De rechtbank is gelet hierop van oordeel dat de behoefte van de vrouw in 2016, ten tijde van de indiening van haar verzoek, in beginsel kan worden gesteld op het inkomen waarvan zij leeft (iets boven bijstandsniveau zoals zij zelf heeft gesteld). In het verlengde van dit oordeel heeft het op de weg van de vrouw gelegen om, nu zij stelt tot € 1.000 per maand behoefte te hebben aan een partnerbijdrage, die behoefte met feiten en omstandigheden, zoals een zo concreet mogelijk behoeftelijstje met daaraan gekoppelde bedragen, te stellen. De vrouw heeft aan die stelplicht niet voldaan. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de vrouw niet heeft aangetoond dat er nog een behoefte kan worden aangenomen, althans in ieder geval niet een behoefte die hoger is dan het huidige NBI van de vrouw en heeft haar verzoek daarom afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 30-05-2017

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:11223

Zaaknummer: C/03/223383 / FA RK 16-2546

RECHTSPRAAK

Ratzenböck en Seydl t. Oostenrijk

Partners van verschillend geslacht. Uitsluiting van de mogelijkheid om hun partnerschap te registreren. Discriminatie. Vergelijkbaarheid van partners van gelijk geslacht en partners van verschillend geslacht. Belang bij juridisch vormgeven van een relatie.

Verzoekers zijn een man en een vrouw die elkaars levenspartner zijn. Zij wenden zich tot de ambtenaar van de burgerlijke stand met het verzoek hun partnerschap te registreren, met toepassing van de Oostenrijkse Wet geregistreerd partnerschap. Het verzoek werd geweigerd. Registratie van partnerschap is volgens de Wet geregistreerd partnerschap alleen toegestaan voor partners van gelijk geslacht.

Bij de nationale rechters voerden verzoekers aan dat zij belang hadden bij formalisering van hun partnerrelatie op een ander manier dan door middel van het huwelijk. Geregistreerd partnerschap verschilt van huwelijk betreffende de scheidingsgronden, de (rol van schuld bij) alimentatieregelingen, betreffende de plicht om elkaar trouw te zijn en de regelingen bij overlijden van een van de partners. Deze argumenten hadden geen succes bij de nationale rechters. In *Schalk & Kopf t. Oostenrijk* (EHRM 24 juni 2010, zaaknr. 30141/04) besliste het EHRM dat partners van gelijk geslacht geen recht hadden om te huwen. Zij hadden immers de optie van geregistreerd partnerschap. Bij de nationale rechter voerden verzoekers aan dat het omgekeerde niet opging: als partners van verschillend geslacht hadden zij baat bij de mogelijkheid om een geregistreerd partnerschap te kunnen sluiten. Geregistreerd partnerschap was modern en nieuw en alle partners zouden de mogelijkheid moeten hebben om hun partnerrelatie op die manier te kunnen formaliseren.

In Straatsburg stelden verzoekers dat de uitsluiting van geregistreerd partnerschap strijd met artikel 8 juncto 14 EVRM oplevert. Het EHRM zette het toetsingsmodel voor discriminatie op een rij. Er moet sprake zijn van verschillende behandeling van personen die in vergelijkbare situaties verkeren. Of personen in een vergelijkbare situatie verkeren, wordt bepaald aan de hand van het onderwerp en het doel van de maatregel waarbij onderscheid wordt gemaakt. Er moet verschil worden gemaakt op basis van een karakteristiek of 'status'. Een verschil in

behandeling is discriminatoir indien er geen toegestaan doel wordt nagestreefd of indien het gebruikte middel niet in verhouding staat tot het doel.

Het EHRM heeft niet eerder onderzocht of sprake is van onderscheid op grond van seksuele geaardheid vanwege uitsluiting van een wettelijke instelling vanuit het perspectief van partners van verschillend geslacht. Eerdere zaken waren gebracht door partners van gelijk geslacht die geen mogelijkheid hadden om met elkaar te huwen (*Schalk & Kopf, Vallianatos* (PFR 2013-0215) en *Oliari* (PFR 2015-0281)). Het EHRM overweegt dat partners van gelijk geslacht en verschillend geslacht in vergelijkbare situaties verkeren betreffende hun behoefte voor officiële erkenning en bescherming van hun partnerrelatie. In *Schalk & Kopf* besliste het EHRM dat uit artikel 8 en 12 EVRM niet voortvloeit dat partners van gelijk geslacht het recht hebben om met elkaar te huwen. De mogelijkheid om een partnerschap te registreren werd een afdoende alternatief bevonden. Het EHRM had overwogen dat de twee instellingen – zoals zij in Oostenrijk zijn geregeld – over de band genomen vergelijkbaar zijn. In *Vallianatos* en *Oliari* oordeelde het EHRM dat de uitsluiting van partners van gelijk geslacht van zowel huwelijk als geregistreerd partnerschap niet verenigbaar was met artikel 8 en 12 EVRM.

Verzoekers in de onderhavige zaak kunnen trouwen met elkaar, maar zouden de voorkeur geven aan de registratie van hun partnerschap. Het EHRM gaat in op de geschiedenis van geregistreerd partnerschap, welke instelling ingevoerd was ten behoeve van partners van gelijk geslacht die niet met elkaar mochten trouwen. De invoering van geregistreerd partnerschap is derhalve in de visie van de meerderheid van het EHRM een correctie op de uitsluiting van partners van gelijk geslacht van de onmogelijkheid om met elkaar in het huwelijk te treden. Derhalve onderzocht het EHRM in *Schalk & Kopf* de vergelijkbaarheid van de instelling van geregistreerd partnerschap en het huwelijk. Er waren toen enkele verschillen, maar deze werden als verwaarloosbaar geoordeeld. De twee instellingen zijn complementair in Oostenrijk en bestaan naast elkaar, aldus de meerderheid van het EHRM. Voorts heeft de Oostenrijkse wetgever na de uitspraak in *Schalk & Kopf* aanpassingen gedaan waardoor er nu geen verschillen zijn tussen de twee instellingen. De meerderheid overwoog dat, aangezien verzoekers de mogelijkheid hebben om met elkaar te trouwen, aan hun belang bij formalisering en erkenning van hun relatie tegenmoet is gekomen. Zij hebben geen belang bij de mogelijkheid van het registreren van hun partnerschap. De meerderheid van het EHRM concludeerde tot slot dat verzoekers situatie niet vergelijkbaar is met die van partners van gelijk geslacht daar deze laatste geen mogelijkheid hebben om met elkaar het huwelijk te sluiten waardoor zij juist groot belang hebben bij het registreren van hun partnerschap.

Rechter Mits gaf een afzonderlijke eensluidende mening. Rechters Tsotsoria en Grozev (twee van zeven rechters) oordeelden in een afwijkende mening dat artikel 8 juncto 14 EVRM wel was geschonden. Deze rechters overwogen dat verzoekers situatie wel vergelijkbaar was met

de situatie van partners van gelijk geslacht en dat de regering geen overtuigend argument had gegeven waarom hen de mogelijkheid om hun partnerschap te registreren ontzegd zou mogen worden. In de visie van deze rechters heeft de meerderheid de sociale vergelijkbaarheid van partners van gelijk geslacht en verschillend geslacht miskend en diende er meer afstand van de wettelijke structuren die door de wetgever waren geschept genomen te worden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-10-2017

Zaaknummer: 28475/12